

Політика ретракції статей науково-періодичних видань Одеського національного технологічного університету

1. Загальні положення

Ретракція (відкликання) статті є загальновизнаним механізмом виправлення наукового доробку та інформування наукової спільноти про публікації, результати або висновки яких є ненадійними. Метою ретракції є забезпечення цілісності та достовірності наукового запису, а не покарання авторів.

Політика ретракції журналу ґрунтується на принципах Комітету з етики наукових публікацій (Committee on Publication Ethics, COPE) і застосовується до всіх матеріалів, опублікованих у науково-періодичних виданнях, незалежно від формату їх поширення (онлайн або друкованого).

2. Підстави для ретракції статті

Редакція журналу може ухвалити рішення про ретракцію у випадках, коли втрачає довіру до достовірності результатів і висновків статті. Така ситуація може виникати внаслідок суттєвих методологічних, статистичних або експериментальних помилок, фальсифікації чи фабрикації даних, а також маніпуляцій із зображеннями або іншими дослідницькими матеріалами.

Підставою для ретракції також є порушення принципів публікаційної етики, зокрема плагіат, неприйнятне текстове запозичення, дублююча або надлишкова публікація, а також використання матеріалів чи даних без належного дозволу.

Ретракція може бути застосована у разі компрометації процесу рецензування або публікації, включно з фальшивим рецензуванням, маніпуляціями з авторством або систематичними порушеннями редакційних процедур. Окремими підставами є недотримання етичних стандартів досліджень, зокрема порушення прав учасників дослідження, а також суттєвий нерозкритий конфлікт інтересів, який міг вплинути на інтерпретацію результатів.

Юридичні підстави, зокрема порушення авторських прав, наклеп або порушення конфіденційності, також можуть зумовити ретракцію статті.

3. Випадки, коли ретракція не застосовується

Ретракція не є доцільною, якщо виявлені помилки можуть бути усунені шляхом публікації виправлення (Correction) без впливу на основні результати та висновки статті.

У випадках, коли редакція не має достатніх доказів для остаточного рішення, може бути опубліковано повідомлення типу Expression of Concern.

4. Ініціювання та ухвалення рішення про ретракцію

Процедура ретракції може бути ініційована авторами, читачами, науковими установами або редакцією журналу. Остаточне рішення ухвалює головний редактор із дотриманням принципу редакційної незалежності. За наявності обґрунтованих підстав ретракція може бути здійснена незалежно від згоди авторів.

5. Комунікація з авторами

Перед публікацією повідомлення про ретракцію редакція інформує всіх авторів про причини та підстави відповідного рішення та надає їм можливість подати пояснення або додаткові матеріали. При цьому редакція наголошує, що метою ретракції є захист наукового запису, а не встановлення вини авторів.

6. Форма та зміст повідомлення про ретракцію

Повідомлення про ретракцію має бути чітким, об'єктивним і не містити звинувачувального тону. Воно повинно включати назву статті, імена авторів, DOI, чітке зазначення причини ретракції та інформацію про сторону, яка ініціювала процедуру. Повідомлення є вільно доступним для всіх читачів.

Ретракована стаття зберігається в архіві журналу безстроково, чітко маркується як «RETRACTED» у всіх форматах (PDF, HTML, метадані) та пов'язується гіперпосиланням із відповідним повідомленням про ретракцію.

7. Види ретракції

Залежно від обставин журнал може застосовувати повну ретракцію, ретракцію з заміною (retract and replace), ретракцію з вилученням контенту у виняткових юридичних або етичних випадках, а також пакетну ретракцію у разі виявлення систематичних порушень.

8. Індексация та поширення інформації

Редакція забезпечує передачу інформації про ретракцію до бібліографічних і наукометричних баз даних, а також коректне відображення статусу статті в усіх версіях журналу.

9. Ознайомлення з політикою

Подаючи рукопис до науково-періодичного видання, автори автоматично підтверджують, що ознайомлені з цією Політикою та зобов'язуються дотримуватися її положень.

Аналогічно, усі учасники редакційного процесу – рецензенти, члени редакційної колегії, підтверджують своє ознайомлення з Політикою та зобов'язання дотримуватися її положень.

Список використаних джерел

1. Committee on Publication Ethics. *Retraction Guidelines*. COPE Council, 2019.
2. Committee on Publication Ethics. *Core Practices*. COPE Council.
3. Council of Science Editors. *Editorial Policy Statements Approved by the CSE Board of Directors*.
4. Elsevier. *Article Withdrawal, Retraction, and Expression of Concern Policy*.
5. Springer Nature. *Corrections, Retractions and Editorial Expressions of Concern*.